

ΓΙΟΛΑ ΔΑΜΙΑΝΟΥ-
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ζωή
είναι
ειγρήπτη

Βασισμένο
σε αληθινή ιστορία

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η ζωή είναι αγάπη**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Γιόλα Δαμιανού-Παπαδοπούλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ — ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Θεόδωρης Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνια Λαδοπούλου

© Γιόλα Δαμιανού-Παπαδοπούλου, 2014
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Karin Lips/Trevillion Images, AlexRoz,
Maglara,/www.shutterstock.com
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2014, 4.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0660-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

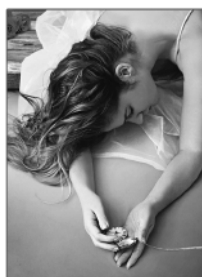

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΓΙΟΛΑ ΔΑΜΙΑΝΟΥ-
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ζωή
είναι,
ειρήνη

Στην Τούλα

Σαν πρόδογος

«Υπάρχουν δύο μορφές συμπόνιας. Η μια, μαλακή, συναισθηματική, που δεν είναι στην πραγματικότητα παρά η ανυπομονησία της καρδιάς ν' απαλλαγεί όσο γίνεται πιο γρήγορα απ' την επίμονη συγκίνηση που την πνίγει μπρος στον πόνο του παινού, που δεν είναι διόλου συμπόνια, μα πιότερο μια ενστικτώδικη κίνηση άμυνας της ψυχής απέναντι στα ξένα βάσανα. Κι η άλλη, η μόνη που μετρά, η συμπόνια η δημιουργική, η διόλου συναισθηματική, που ξέρει αυτό που θέλει κι είναι αποφασισμένη να κρατηθεί μ' επιμονή ως το υπέρτατο όριο της ανθρωπίνης δύναμης».

ΣΤΕΦΑΝ ΤΣΒΑΪΧ, *Επικίνδυνη συμπόνια**

Αυτό το είδος της συμπόνιας έχω στη σκέψη μου από τη στιγμή που επισκέφτηκα το Τμήμα Παραπληγικών στην πτέρυγα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Τη συμπόνια που είναι αποφασισμένη να κρατηθεί ως υπέρτατο όριο της ανθρωπίνης δύναμης!

* Stefan Zweig, *Επικίνδυνη συμπόνια*, μτφρ. Γεώργιος Δ. Κωστελένος, Εκδ. Αγγελάκη, Αθήνα 2012.

Η γνωριμία μου με μια νεαρή κοπέλα της οποίας η ζωή άλλαξε μετά από ένα τροχαίο ατύχημα έγινε αφορμή να επαναπροσδιορίσω τις αξίες που ορίζουν τον κόσμο μου. Η επιμονή της να κρατηθεί στη ζωή, οι αγώνες της για διεκδίκηση των δικαιωμάτων της από μια ανάληπτη κοινωνία και η προσφορά στον συνάνθρωπό της με τις λίγες δυνάμεις που διαθέτει με έκαναν να αναλογιστώ πόσο εύκολα εγώ λιγοψυχώ και λυγίζω μπροστά σε ασημαντες ατυχίες!

Έτσι γράφτηκε αυτό το μυθιστόρημα. Δεν είναι βιογραφικό. Πήρα πολλά στοιχεία από αυτό το κορίτσι κι έφτιαξα τον δικό μου μύθο. Πήρα το θάρρος, την αυτοπεποίθηση, την καρτερικότητα, τους αγώνες και την πορεία που χάραξε. Δανείστηκα τους φόβους, τις ανασφάλειες, τους προβληματισμούς, αλλά και την αισιοδοξία της. Πήρα ακόμα και τα σκαμπανεβάσματά της, εκείνες τις στιγμές που τα πράγματα ζορίζουν, τα μάτια βουρκώνουν και ένα «γιατί» ταλανίζει για λίγο τη σκέψη.... Με όλα αυτά ζύμωσα τη δική μου ηρωίδα, την Ιάνθη μου!

Εκεί, στο Τμήμα Παραπληγικών, αυτή η νεαρή ύπαρξη είχε την καλοσύνη να με ξεναγήσει και να μου διηγηθεί την προσωπική της ιστορία. Την ευχαριστώ πολύ γι' αυτή την εκβαθέν αποκάλυψη.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στην Ελένη Προδρόμου, Ανώτερη Νοσηλευτική Λειτουργό στην Πτέρυγα Παραπληγικών του Νοσοκομείου Λευκωσίας, για τις πολύτιμες πληροφορίες της σχετικά με το θέμα της τετραπληγίας/παραπληγίας.

Ευχαριστώ τον ψυχολόγο Κώστα Κωνσταντή, που με βοήθησε να καταλάβω πώς δύο άνθρωποι, παρ' όλη τη διαφορετικότητά τους, κατάφεραν να ερωτευτούν και να ζήσουν μια καθ' όλα ευτυχισμένη ζωή.

Τέλος ευχαριστώ θερμά τη φίλη φιλόλογο και συγγραφέα

Κίκα Ολυμπίου που διάβασε τα κείμενα και μου έδωσε κουράγιο όταν δεν ήμουν σίγουρη κατά πόσο μπορούσα ή έπρεπε να γράψω αυτό το μυθιστόρημα.

Καλό διάβασμα
Γιόλα Δαμιανού-Παπαδοπούλου

Δεν ήταν όνειρο...

Αυτό το ανασκίρτημα να σηκωθώ και να τρέξω σε καταπράσινους κάμπους με δροσερά ποτάμια δεν ήταν όνειρο... Βρισκόμουν στο κρεβάτι. Μια ηλιαχτίδα είχε τρυπώσει μέσα απ' την κουρτίνα – ένιωθα τη ζεστασιά της στο μάγουλο σαν χάδι να με παρακινεί «έλα πάμε, πάμε...»

Άνοιξα τα μάτια. Το σώμα μου ήταν ελαφρύ, και το μυαλό βαρύ από σκέψεις, λόγια και μορφές ολότελα χαμένες για χρόνια. Η ηλιαχτίδα παρέμενε σταθερά στη θέση της – μου έδινε την αίσθηση ανθρώπου που περιμένει με υπομονή. Έστρεψα το κεφάλι προς την πόρτα. Δεν ήταν κανείς. Η ζεστασιά στο μάγουλο επέμενε «έλα πάμε» – δεν ήξερα πού, ωστόσο με την καρδιά και το μυαλό ήμουν έτοιμη να πετάξω.

Έκανα βουτιά σε κάτι που ήταν άυλο και αφρώδες και βρέθηκα σε μια άλλη ζωή, γνώριμη και μακρινή... Τότε που ήμουν παιδί, και γλεντούσα κι έκανα όνειρα... Βρισκόμουν στον Δημοτικό κήπο, φορούσα το αγαπημένο μου φόρεμα και ο φωτογράφος με φωτογράφιζε ασταμάτητα. Είχα τα μαλλιά λυτά στους ώμους, το σώμα έπαιρνε αυτάρεσκες πόζες και το γέλιο μου ηχούσε γάργαρο, σαν ποτάμι την αυγή. Ήμουν δεκάξι κι έκανα το μοντέλο· οι φωτογραφίες μου φιγουράριζαν στα περιοδικά της εποχής με διαφημιστικές ατάκες. Το άυλο ταξίδι έπαιρνε εξωφρενική ταχύτητα: χανόμουν στα άδυτα του μυαλού και ξέθαβα φιλίες κι αγάπες που δεν άντεξαν στην

πίεση του χρόνου, κι όμως τώρα ήταν εκεί, με την ανεμελιά και τη φρεσκάδα τους.

Σ' εκείνα τα πάρτι που είχαν έναν δικό τους ρυθμό, με φλερτ και ποτό. Χορεύαμε στα *Ορθάδικα* σε μέταλ μουσική, και ζαλισμένους μάς έβρισκε η αυγή. Χαιρόμαστε, γιατί πιστεύαμε πως έτσι είναι η ζωή! Μέσα σ' όλους αυτούς, εγώ ξεχώρισα τον Άντη, που έγινε και το αγόρι μου. Τον λάτρενα γιατί ήταν ατίθασος και παρορμητικός, σαν ξέχειλο ποτάμι που αφήνει έναν δυνατό ήχο στο πέρασμά του. Τα άλλα κορίτσια έλεγαν πως ήταν πολύ «κουλ», και ήμουν περήφανη που ήταν δικός μου. Σ' εκείνο το άυλο ταξίδι, μου κρατούσε το χέρι κι εγώ έτρεχα πλάι του σ' έναν δρόμο γεμάτο λουλούδια που μαδούσαν κι έφευγαν με τον άνεμο· κι ούτε που περνούσε απ' το μυαλό μου πως μπορεί και να ονειρευόμουν... Δεν ήθελα να είναι όνειρο. Ήθελα να είναι πραγματικό, κι εγώ να τρέχω, να τρέχω σε καταπράσινους κάμπους και μυρωμένα περιβόλια, με τον Άντη πλάι μου να μου κρατάει το χέρι· να αρμενίζω στο πέλαγος της ζωής με όλη τη δύναμη της νιότης. Απ' την προσπάθεια να κρατηθώ στην απατηλή μου πραγματικότητα, άφηνα τα σαγόνια μου ορθάνοιχτα, έτσι ώστε ο ίδιος αέρας που μαδούσε τα άνθη να ορμήσει στο λαρύγγι μου, να ανακυκλωθεί μέσα μου, και να μη φύγω ποτέ από ετούτο το ταξίδι...

Όμως, εντελώς ξαφνικά κι απρόσμενα, εκείνο το κορίτσι που έτρεχε στους καταπράσινους κάμπους αναδύθηκε από μέσα μου σαν ένα άλλο πλάσμα, αέρινο κι απατηλό, στάθηκε για λίγο πλάι μου, με κοίταξε σκεπτικό και με αργά, κουρασμένα βήματα ξεμάκραινε, μέχρι που χάθηκε στο αφρώδες σύννεφο. Δεν είχα πια εικόνα, δεν είχα επαφή, και αυθόρμητα έκανα να ανασηκωθώ στο κρεβάτι μου, να τρέξω να την προφτάσω.

Ήταν νωρίς το απόγευμα. Το δωμάτιο άδειο, το φως εκτυ-

φλωτικό. Το όνειρο έσβησε· και μαζί του το ταξίδι. Έκανα μια προσπάθεια να πιάσω το ηλεκτρικό κουμπάκι κάτω απ' το μαξιλάρι μου. Η κοπέλα που με φροντίζει μπήκε χαμογελαστή στο δωμάτιο, άνοιξε τις κουρτίνες και το φως γέμισε ξανά αισιοδοξία την καρδιά μου. Αφού με έπλυνε στο κρεβάτι, ρώτησε χαμογελαστή: «Τι θα φορέσεις, Ιάνθη;»

«Σήμερα, Νάνσι, είναι μια ξεχωριστή μέρα και χρειάζομαι ένα ξεχωριστό φόρεμα», είπα εύθυμα.

«Νομίζω ότι το λευκό σου πηγαίνει και ταιριάζει στην περίπτωση».

«Έχεις δίκιο, αυτό θα φορέσω», είπα κι αφέθηκα στη φροντίδα της, που ήταν για μένα πόδια, χέρια και στήριξη! Προσεκτικά με απίθωσε στο αναπηρικό καροτσάκι και μου χτένισε τα μαλλιά.

«Να φτιάξουμε και τα νύχια; Θέλω να είμαι στις ομορφιές μου», είπα αυτάρεσκα.

«Να τα φτιάξουμε», είπε η αγαπημένη μου Νάνσι κι έφερε το νεσεσέρ για μανικιούρ. «Το κόκκινο να βάλουμε, ταιριάζει με το λευκό που φοράς».

Ένωθα όμορφα με τον εαυτό μου. Ήταν μια σπουδαία μέρα, ίσως η σπουδαιότερη της ζωής μου. Θα πήγαινα στην αποφοίτηση του γιου μου. Δεν μπορούσα να τρέξω, θα πήγαινα καθισμένη στο αναπηρικό καροτσάκι μου, αλλά αυτό δε μείωνε ούτε στο ελάχιστο τη χαρά.

Κάποτε αναρωτιόμουν έντονα αν εμείς, τα θύματα τροχαίων που επιζήσαμε, είμαστε άτυχοι-τυχεροί ή τυχεροί-άτυχοι. Μετά απ' όλα όσα έζησα, πιστεύω πως είμαι από τους τυχερούς. Γιατί μέσα σ' αυτά που έγιναν τόσο ξαφνικά, βρήκα τη δύναμη να συνειδητοποιήσω πως ο άνθρωπος δεν είναι μόνο δυο πόδια, δυο χέρια, αλλά ένα ολοκληρωμένο ον με καρδιά, μυαλό και αίμα που κυλάει στις φλέβες. Μπορεί να αγαπά και να αγαπιέται, να δίνει και να παίρνει χαρά, να κάνει ακόμα και

όνειρα. Και παρόλο που δεν μπορώ να κουνήσω ούτε πόδια ούτε χέρια, τίποτα δεν έχει αλλάξει μέσα μου. Έχω τις ίδιες σκέψεις, τα ίδια αισθήματα, τις ίδιες επιθυμίες! Είμαι ένα άτομο με μυαλό και αισθήματα και μπορώ ακόμα να προσφέρω και στον συνάνθρωπό μου!

Τα πρώτα χρόνια

Κάποια λουλούδια φυτρώνουν στους αγρούς τόσο ντελικάτα και όμορφα, που νομίζεις πως στο πρώτο φύσημα του ανέμου θα λυγίσουν. Παρ' όλα αυτά, όταν ο άνεμος φυσά πάνω απ' τις πεδιάδες, κάνει την επιφάνειά τους να κυματίζει σαν θαλασσινό νερό. Έτσι ήμουν κι εγώ. Μια ντελικάτη έφηβη που άφησε τη ζωή της να πάλλεται και να δονείται σαν χορδή βιολιού· και δεν ήξερα πώς θα τελειώσει ετούτο το ταξίδι.

Μικρή ήμουν εσωστρεφής, κλεισμένη στον εαυτό μου. Πίστευα πως ήμουν άσχημη και ότι ο κόσμος με κοιτούσε με μισό μάτι. Μάταια η μητέρα μου επαινούσε την ομορφιά και την εξυπνάδα μου για να ενισχύσει την αυτοπεποίθησή μου· εγώ έμενα κολλημένη στην άποψη πως ήμουν ασχημόπαπο.

«Τι έχεις να ζηλέψεις εσύ απ' τις συμμαθήτριάς σου; Μήπως τα πράσινα μάτια, τα καστανά μαλλιά ή τα ωραία, ψηλά ποδαράκια; Όλα τα 'χεις, και είσαι μια κούκλα», επαναλάμβανε η μαμά.

Μέσα μου εξυμνούσα τα κάλλη της Χαράς, της μεγάλης μου αδερφής, και παρακαλούσα μια μέρα να της μοιάσω. Και, βέβαια, δεν είχα φίλες, δεν έπαιρνα μέρος σε σχολικές εκδηλώσεις και ήμουν κλειστή σαν όστρακο.

Στο γυμνάσιο τα πράγματα άλλαξαν ξαφνικά, σαν το αυγό της κλώσας που σκάει απρόσμενα και ξεπετάγεται από μέ-

σα ένα καμαρωτό κοτοπουλάκι. Ψήλωσα, και όλες οι κρυφές μου χάρες, που τόσον καιρό δεν έβλεπα, βγήκαν στην επιφάνεια. Έμοιασα της Χαράς, και ίσως λίγο στο καλύτερο. Όπου κι αν πήγαινα όλοι μου έκαναν κομπλιμέντα για το πόσο ψήλωσα, πόσο ομόρφυνα. Έτσι έγινε η δική μου μετάλλαξη. Ξαφνικά κι απρόσμενα. Σ' ένα καινούργιο περιβάλλον απόκτησα αυτοπεποίθηση, πείστηκα πως δεν είχα τίποτα λιγότερο από τα κορίτσια που με περιτριγύριζαν, αποδέχτηκα τον εαυτό μου. Και η μαμά μου ξεφύσηξε με ανακούφιση: «Άνοιξε το όστρακο και φάνηκε το μαργαριτάρι!» Κι αφού ήταν στη φύση μου, έγινα κοινωνική και πρόσχαρη. Λάμβανα μέρος σε όλες τις σχολικές εκδηλώσεις και ήμουν περιζήτητη στις συντροφίες. Όμως, φίλες καρδιακές απόκτησα μόνο τέσσερις: την Έφη, την Ελένη, τη Μέλανι και την Τασία. Ήταν κι αυτές αυθόρμητες και κινούνταν στο ίδιο μήκος κύματος με μένα. Όλα μαζί τα κάναμε: το διάβασμα, τους περιπάτους, τις τρέλες μας. Μόνο το κρεβάτι μάς χώριζε· κι αυτό το έλεγε η μαμά όχι θυμωμένα – της άρεσε που επιτέλους απόκτησα φίλες.

Οι γονείς μου διατηρούσαν μια μικρή βιοτεχνία ετοιμών φορεμάτων – ήταν η εποχή που ανθούσαν οι εξαγωγές ρουχισμού στις Αραβικές χώρες. Τον μπαμπά τον βλέπαμε το πρωί όταν ξυπνούσαμε και ξανά το βράδυ πριν κοιμηθούμε. Η μαμά βοηθούσε στην επιχείρηση μόνο τις ώρες που λείπαμε στο σχολείο. Οι δουλειές πήγαιναν καλά και υπήρχε οικονομική ευμάρεια, έτσι μας έκαναν όλα τα χατίρια για να είμαστε χαρούμενες. Ήθελαν να μη μας λείψει κανένα υλικό αγαθό που στερήθηκαν οι ίδιοι απ' τους γονείς τους.

Συχνά ταξίδευαν για δουλειές στο εξωτερικό και άφηναν τη Χαρά να με προσέχει. Ποτέ δεν τα πήγαμε καλά οι δυο μας. Παρ' όλα τα πέντε χρόνια που μας χώριζαν, υπήρχε ανάμεσά μας ανταγωνισμός και ζήλια. Δεν ξέρω ποια από τις δυο μας ζήλευε πιο πολύ, αλλά σίγουρα μου την έδινε όταν κατά την

απουσία των γονιών μας έκανε εκείνη κουμάντο στη ζωή μου –πού ήσουν, γιατί άργησες–, ενώ η ίδια έβγαине βόλτες με το αγόρι της. Οι γονείς ποτέ δεν έφερναν αντίρρηση όταν ζητούσα να βγω με τις φίλες μου. Όταν το έλεγα αυτό στη Χάρρα, εκείνη απαντούσε: «Άλλο οι γονείς, άλλο εγώ, που έχω την ευθύνη». Και για να με περιορίζει μου έκοβε το χαρτζιλίκι. Έτσι καβγαδίζαμε κάθε μέρα, και όλο και πιο συχνά· κι εγώ μετά το σχολείο έμενα με τις φίλες μου και φανερωνόμουν στο σπίτι αργά το απόγευμα. Αυτά γίνονταν όταν ταξίδευαν οι γονείς μας.

Με τις φίλες μου, εκτός από διάβασμα και καμιά βόλτα, δεν κάναμε πολλά. Ήταν εκείνη η φάση ανάμεσα στην παιδικότητα και την εφηβεία. Συζητούσαμε τις αλλαγές στο σώμα μας, την εμπειρία από την πρώτη μας περίοδο, το ξύπνημα των αισθήσεων, και τα αναλύαμε σαν ένα σημαντικό κεφάλαιο στην εξέλιξή μας. Η Τασία, που ήταν η πιο αναπτυγμένη απ' όλες, είχε πρώτη περίοδο, και μας περιέγραφε τον πόνο, τη διάρκεια, τα πάντα· και, με πολύ εμπιστευτικό ύφος, κάποια στιγμή μάς εξήγησε: «Και μετά από αυτό γίνεσαι γυναίκα, πρέπει να μένεις μακριά από τα αγόρια!»

«Γιατί να μένουμε εμείς μακριά από εκείνα και να μη μένουν αυτά μακριά από εμάς;» ρώτησα με πείσμα.

«Το είπε η μαμά. Γιατί, λέει, αυτά είναι κυνηγοί κι εμείς πρέπει να προσέχουμε μη μας ξεγελάσουν και μείνουμε έγκυες».

Εκείνο το «γιατί εμείς να κρυβόμαστε» δεν μπόρεσε ποτέ να απαντηθεί, και πολλές φορές θύμωνα με τον εαυτό μου που δε γεννήθηκα αγόρι. Ξαφνικά γίναμε υπερευαίσθητες, κλαίγαμε και γελάγαμε για κάτι ασήμαντο, τότε για κάτι που έγινε μεταξύ μας ή με τρίτους. Τότε είχαμε ανακαλύψει ένα ήσυχο καφεενάκι στην περιοχή –«Ιουλία» το 'λεγαν, από την ιδιοκτήτρια– και καταφεύγαμε εκεί για να αναλύουμε τα μέγала μας «γιατί».

Την επίγνωση πως άρεσα στα αγόρια την απόκτησα στα δεκαπέντε, όταν ένα πιο μεγάλο αγόρι μού ζήτησε να πάμε στον κινηματογράφο.

Στην αρχή αντέδρασα λέγοντας: «Να φέρω και τις φίλες μου;» Τότε αυτός γέλασε: «Εγώ προσκάλεσα εσένα, όχι τις φίλες σου». «Θα το σκεφτώ», είπα. Αλλά αυτό που ήθελα ήταν να το κουβεντιάσω μαζί τους. Κι όπως αναλύαμε όλα τα άλλα, αποφασίσαμε και γι' αυτό. Τα κορίτσια ενθουσιάστηκαν που μία από εμάς θα έβγαινε ραντεβού μ' ένα πιο μεγάλο αγόρι.

«Να πας!» αποφάνθηκε η Τασία.

Εγώ την κοιτούσα αμήχανα.

Η Μέλανι, για να διώξει τον δισταγμό μου, είπε: «Να πας! Κάποια επιτέλους πρέπει να κάνει την αρχή, για να μάθουμε και οι υπόλοιπες».

«Και πρέπει να την κάνω εγώ;»

«Αφού εσύ είσαι η πιο όμορφη και τραβάς τα βλέμματα».

Η αλήθεια είναι πως είχα ψηλώσει περισσότερο απ' όλες, απόκτησα θηλυκότητα και χάρη. Ίσως και να έδινα την εντύπωση πως ήμουν μεγαλύτερη.

«Μη φοβάσαι! Εμείς κάπου εκεί τριγύρω θα είμαστε, να παραφυλάμε», είπε η Ελένη, η πιο φοβητσιάρα απ' όλες.

Έτσι, πήγα στο πρώτο μου ραντεβού. Καθισμένη στα μεσαία καθίσματα με τον Πάνο, αισθανόμουν την παρουσία των φιλενάδων μου που κάθονταν μερικές σειρές πιο πίσω. Είμαι σίγουρη πως τα βλέμματά τους ούτε για μια στιγμή δεν κοίταξαν την οθόνη – τα ένιωθα σαν μυτερά τόξα να μου τρυπούν την πλάτη. Παρατηρούσαν αν ο Πάνος θα έκανε την πρώτη κίνηση: τότε θα μου έπιανε το χέρι, ή αν θα έσκυβε να με φιλήσει. Όμως, δεν τους έκανα το χατίρι. Δε θα άφηνα κανέναν Πάνο να με φιλήσει στο πρώτο ραντεβού.

Η μικρή ιστορία του πρώτου ραντεβού δεν είχε συνέχεια. Αποδείχτηκα πολύ νιάνιαρο για τα γούστα ενός πιο μεγάλου

αγοριού. Όμως, η μικρή αυτή περιπέτεια ξύπνησε μέσα μου τον κόσμο των συναισθημάτων. Μικρά σκιρτήματα, μικροί αναστεναγμοί... Έφταναν τα λόγια ενός τραγουδιού ή το πέταγμα μιας πεταλούδας για να δακρύσω. Και τότε εγώ, η ονειροπόλα, χωρίς καλά καλά να το καταλάβω, πήρα χαρτί και μολύβι κι έγραψα τα φτερουγίσματα της καρδιάς μου σε στίχους. Στην αρχή δεν έλεγα τίποτα στις φίλες μου. Ένιωθα πως αυτό που μου συνέβαινε ήταν κάτι πολύ δικό μου, και δεν ήθελα κάποιος άλλος να το κοροϊδέψει. Φοβόμουν πως ένα αρνητικό σχόλιο θα βεβήλωνε αυτό που ένιωθα ως κάτι ιερό! Όμως, στη συνέχεια δεν άντεξα να κρατάω μυστικά από τα κορίτσια και μια μέρα τις κάλεσα στην Ιουλίας να κάνω την εξομολόγησή μου. Δεν πίστευαν αυτά που τους έλεγα, με κοιτούσαν με δέος.

«Εσύ έγραψες ποιήματα!» μονολογούσε η Μέλανι. Εγώ κουνούσα απλώς το κεφάλι, δεν τολμούσα να μιλήσω. Μόνο όταν είπαν «διάβασέ μας», έβγαλα δειλά το χαρτάκι από την τσέπη κι άρχισα να διαβάζω.

*Καρδιά κρυφή
καρδιά τρελή
ξεγλιστράς και τρέχεις
πότε ορθώνεις και γελάς
πότε σκουντουφλάς και πέφτεις.
Τα ματωμένα τα φτερά
μην τα θρηνείς
αν κάποιος κάποια φορά
άθελα σ' τα κόψει,
μόνο στοχάσου πως κάποτε
άλλου φτερά θα 'χεις ματώσει.*

Για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου επικράτησε σιγή. Μετά ένα ξεφωνητό «ουάου!» έκανε τα μάγουλά μου να κοκκι-

νίσουν και μια χαρά με πλημμύρισε. Θεέ μου, δεν το κορόιδεψαν· τους άρεσε, έλεγα στον εαυτό μου.

«Να τα στείλεις στην εφημερίδα *Η Κύπρος*. Κυκλοφορεί κάθε Δευτέρα και δημοσιεύει ποιήματα νέων ποιητών», είπε η Ελένη.

«Εσύ πού το ξέρεις;» ρώτησε με κάποια υποψία η Έφη.

«Ε, κάτι διαβάζουμε κι εμείς από ποίηση», απάντησε η Ελένη με έμφαση.

«Δεν ξέρω... ντρέπομαι», είπα κουμπωμένη.

«Αν ντρέπεσαι, μη γράψεις το όνομά σου, βάλε ψευδώνυμο», είπε η Τασία.

Έτσι άρχισε μια προσπάθεια να βρούμε ψευδώνυμο. Δυο ώρες κράτησε εκείνη η συνάντησή μας, με αποτέλεσμα να πάμε καθυστερημένες στα σπίτια μας και να φάμε κατσάδα. Όλο το βράδυ δεν ησύχασα. Όσο και αν δείλιαζα μη μου απορρίψουν τα ποιήματα στην εφημερίδα, μια φωνούλα μέσα μου με έσπρωχνε λέγοντας: «Να τα στείλεις». Ήταν σαν τιμόνι που κατεύθυνε το πέρασμά μου στη ζωή. Το ψευδώνυμο μου ήρθε στον ύπνο: «Σαπφώ» – από την ποιήτρια που θαύμαζα. Πρωί πρωί έβαλα στον φάκελο τρία ποιήματα με την υπογραφή «Σαπφώ» –είχα υπογράψει με ωραία στρογγυλά γράμματα– και τον έδειξα στα κορίτσια. Φύγαμε σκαστές απ’ το σχολείο για να βρούμε ταχυδρομικό κιβώτιο να τον ρίξουμε· και είχα ένα σφιξίμο στην καρδιά να με πνίγει. Μετρούσαμε τις μέρες στα δάχτυλα μέχρι να έρθει η Δευτέρα να αγοράσουμε εφημερίδα. Η αναμονή πλημμύριζε με καινούργιες ευαισθησίες την καρδιά μου, και οι ευαισθησίες γίνονταν στίχοι – έγγραφα ασταμάτητα, δεν μπορούσα να συγκεντρωθώ στο διάβασμα, ήμουν συνεχώς αφηρημένη. Και έφτασε η πολυπόθητη Δευτέρα, που θα ζωντάνευε ή θα ενταφίαζε τα όνειρά μου. Δεν πρόλαβα να πάω στο περίπτερο, μου τηλεφώνησε αξιμέρωτα η Έφη: «Τα ποιήματα είναι στην εφημερίδα. Μπράβο, Ιάν-

θη, τα κατάφερες!» Έμεινα αμίλητη, μ' έναν καταρράχτη χαράς να με πλημμυρίζει. «Αλήθεια;» μπόρεσα μόνο να πω, και μετά μουδιασμένη πήγα να πάρω την εφημερίδα. Δεν κατάλαβα γιατί η μαμά δεν έδειξε ίχνος χαράς όταν της το έδειξα.

«Δε χαίρεσαι;» είπα με κομμένη τη δική μου χαρά.

«Τι να χαρώ, αφού δεν είναι δικά σου! Άλλο όνομα γράφει από κάτω».

«Έλα, Ντίνα, ενθάρρυνε λίγο το παιδί», είπε ο μπαμπάς φεύγοντας βιαστικά για τη βιοτεχνία.

Δε μου περίσσεψε κανένα κουράγιο να σταθώ με ορθό το κορμί και να εξηγήσω γιατί δε γράφει το δικό μου όνομα. Πήρα την εφημερίδα κι έφυγα για το σχολείο. Αλλά και η Χαρά δεν παρέλειψε να χλευάσει τις ποιητικές μου ικανότητες.

Αυτή η απόρριψη με έκανε αντιδραστική. Αντιδρούσα σε ό,τι έλεγε η μαμά. Ήθελα να κάνω ακραία πράγματα που θα τη θύμωναν. Στεκόμουν ώρες μπρος στον καθρέφτη, φρόντιζα τα ρούχα μου και τα μαλλιά μου κι έδινα μια έξαλλη εικόνα στον εαυτό μου, που δε με εκπροσωπούσε, απλώς για να την εκνευρίζω. Αλλά φαίνεται πως η μαμά τα λούσα και τα φορέματα τα κατανοούσε πιο εύκολα από τα ποιήματα. Έτσι, μου έκανε τα χατίρια. Περνούσα από το εργοστάσιο του μπαμπά κι ανακάτευα τα ρούχα να βρω αυτό που μου πηγαίνει· ή καμιά φορά ζητούσα από τη μοδίστρα να ετοιμάσει κάτι ειδικά για μένα. Ήμουν απαιτητική και πεισματάρη. Η μαμά, που αναλάμβανε να κάνει τα τελειώματα, αναστέναζε. Άλλαζα τα σημάδια του στριφώματος –ήθελα τις φούστες πάνω από το γόνατο–, κι όταν το φορούσα, μονολογούσε πανικόβλητη: «Μα πώς την έπαθα, να κάνω εγώ τέτοιο λάθος;» Κι εγώ έκανα την αθώα: «Μη στενοχωριέσαι, μαμά, δεν είναι άσχημο. Θα το φορέσω». Τις ώρες εκτός σχολείου, τότε φορούσα πολύ κοντές φούστες κι άλλοτε μακριές, να σέρνονται στο έδαφος. Προσπαθούσα να αποκτήσω έναν τύπο που να έχει ου-

σία και να διαφέρω από τα άλλα κορίτσια που συναναστρεφόμουν. Και τα κατάφερα. Απόκτησα σιγά σιγά ένα δικό μου στιλ που μου έδινε μια ιδιαίτερη προσωπικότητα. Ξεχώριζα από τα υπόλοιπα κορίτσια που διάλεγαν ένα πιο κουλ ντύσιμο – με σχισμένα τζιν και χοντροπάπουτσα σαν αγρότες. Τα αγόρια με φλέρταραν κι εγώ, ανέμελη, φτερούγιζα τριγύρω σαν πεταλούδα.

Στα δεκάξι είχα πια συνειδητοποιήσει πως η εξωτερική εμφάνιση είναι ένα κλειδί που ανοίγει πόρτες. Σπάνια ζητούσα κάποια χάρη που έμενε απραγματοποίητη. Αυτό το ανακάλυψα όταν μια μέρα μπήκα στα γραφεία της καθημερινής εφημερίδας *Αγών*. Ζήτησα να δω κάποιον συντάκτη, και προς μεγάλη μου έκπληξη με παρουσίασαν στον υπεύθυνο σύνταξης. Μου ζήτησε να καθίσω, και εγώ τον κοίταξα με θάρρος κατευθείαν στα μάτια και του έδωσα το διπλωμένο χαρτί με το χρονογράφημα. «Θέλω να το δημοσιεύσω», είπα. Αυτός με κοίταξε με θαυμασμό.

«Πόσων χρόνων είσαι;»

«Δεκάξι», απάντησα.

«Τι θέλεις να κάνεις μετά το σχολείο;» με ρώτησε κοιτώντας με στα μάτια.

«Θέλω να γίνω δημοσιογράφος», είπα χωρίς να σκεφτώ.

«Γιατί διάλεξες αυτό το επάγγελμα;» με ξαναρώτησε.

«Γιατί θέλω να γράφω αλήθειες για τη ζωή, για τους ανθρώπους».

Άρχισε να διαβάζει το χρονογράφημα που του έδωσα, και μετά ακούμπησε πίσω στο κάθισμά του.

«Καλό είναι, θα το δημοσιεύσω. Και να μου φέρνεις ένα κάθε βδομάδα. Θα κάνω στήλη με τα χρονογραφήματά σου».

Όταν έφυγα από την εφημερίδα ήμουν δέκα πόντους ψηλότερη.

Πώς μου ήρθε να πω πως ήθελα να γίνω δημοσιογράφος;

Κανείς δε φανταζόταν πως μια ξέγνοιαστη βραδιά γλεντιού και χαράς θα μετατρεπόταν σε εφιάλτη. Ένα αναπάντεχο ατύχημα κόστισε στην Ιάνθη την τετραπληγία. Σε κλάσμα δευτερολέπτου είδε τα όνειρά της να γκρεμίζονται και πίστεψε για λίγο πως δεν άξιζε να ζει μια τέτοια ζωή. Όμως βρήκε τη θέληση και το κουράγιο να αγωνιστεί και να διεκδικήσει όσα της ανήκαν. Και η ζωή πήρε τον δρόμο της και τα όνειρά της άρχισαν να γίνονται πραγματικότητα.

«Αν μπορούσα, θα άπλωνα τα χέρια να τον σφίξω στην αγκαλιά μου, να τον γεμίσω με φιλητά... Αλλήλ δεν μπορούσα, γι' αυτό έπρεπε να τον κάνω πέρα, γιατί ήταν μια αιαίριαστη αγάπη. Αυτή η αφοσίωσή του με πλημμύριζε ευτυχία και φόβο. Ευτυχία γιατί ούτε στα πιο τρελά μου όνειρα δε φαντάστηκα πως θα βρισκόιαν κάποιος να με αγαπήσει σε σημείο που να θέλει να με παντρευτεί. Φοβόμουν να πιστέψω στη διάρκεια του ενθουσιασμού και στη γνησιότητα της αγάπης του. Με φόβιζε η δύναμη του πάθους του, έμοιαζε με ξέχειλο ορμητικό ποτάμι που στη βιασύνη του παρασέρνει ό,τι βρεθεί στον δρόμο του. Απ' την άλλη, υποκλινόμουν με δέος μπρος στην ανιδιοτέλεια της αγάπης του. Δεν ήξερα αν η δική μου μπορούσε ποτέ να φτάσει το μέγεθος της δικής του. Γιατί η δική μου αγάπη ήταν ήπια, τρυφερή· δεν έκανα καμιά υπέρβαση, ούτε θυσία για να τον κατακτήσω».

**Μια ιστορία για την πίστη στον άνθρωπο
και τη δύναμη της αγάπης.**

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0727-2

9 786180 107272

ΚΩΔ. ΜΗΧ.ΣΗΜ. 15026

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η